

5.5 Mindazonáltal, tekintettel a bevezetett többletfinanszírozási rendszerre, valamint a rendelkezésre álló jelentős közösségi forrásokra, az EGSZB úgy véli, hogy jobban meg kellene határozni a kutatás végtermékeinek felhasználását és céljait. Ennek érdekében a szabadalmak és a szellemi tulajdon kérdését, amely a rendelet 20. cikkében kerül meghatározásra, és amely az elvek felsorolására korlátozódik, pontosítani kellene és részletesebben ki kellene fejteni, mivel az a Tiszta Égbolt közös vállalkozás megvalósításának és működésének egyik kényes pontja lehet.

5.6 Céljai elérése és az új eszközben rejlő valamennyi lehetőség teljes kihasználása érdekében azonban az EGSZB szükségesnek tartja a következőket:

- az eljárások tényleges egyszerűsítése a különböző K+F tevékenységek valamennyi szakaszában, a tevékenységek kiválasztásától kezdve egészen az eredmények terjesztéséig, a Tiszta Égboltra ruházva az e feladatokkal kapcsolatos fő felelősséget.

A korábbi K+F programok kudarcait többek között az adminisztráció bonyolultsága, a finanszírozással és az intézményi referenciákkal kapcsolatos bizonytalanság okozta,

- nagyszabású tájékoztatási program létrehozása a Tiszta Égbolt közös vállalkozás által kínált lehetőségekről, többek között arról a képességről, hogy tekintettel az új finanszírozási formákra, mozgósítani tudja a szükséges gazdasági forrásokat,
- megfelelő szakképzési programok kidolgozása, hogy a K+F-hez szükséges ismeretekkel rendelkező, magasan képzett munkaerő álljon rendelkezésre. E programoknak, amelyeket támogat a Tiszta Égbolt, rendkívüli stratégiai jelentőségük lesz az EU ipari jövője számára. A magas szintű szakképzettség, amely a létrehozandó K+F munkahelyeken megkívánt magas fokú technikai felkészültséghez szükséges, ezenkívül fékezi a kutatók elvándorlását, és az egyik előfeltétele annak, hogy biztosítani lehessen az EU ipari és környezetvédelmi vezető szerepét az említett stratégiai ágazatokban.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 25-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

## Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Javaslat tanácsi rendeletre az ENIAC közös vállalkozás létrehozásáról

COM(2007) 356 final – 2007/0122 (CNS)

(2008/C 44/05)

2007. szeptember 10-én az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Elnöksége 2007. július 10-én megbízta az „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. október 24–25-én tartott, 439. plenáris ülésén (az október 25-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Gérard DANTIN személyében, továbbá 106 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

### 1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság egyetért az ENIAC <sup>(1)</sup> közös vállalkozás létrehozására irányuló határozattal.

1.1.1 Úgy véli, hogy a K+F-be történő befektetések ezen az elven alapuló újraindítása a köz- és magánszféra partnerségének finanszírozásában megbízható referenciakeretet biztosíthat a

vállalkozások számára, amely lehetővé teszi a közösségi finanszírozás jelenlegi széttagozottságának megszüntetését, és a gyakran elszórt kutatások összehangolását, növelve ezáltal hatékonyságukat.

1.2 Örömet fejez ki a kiválasztott ágazattal kapcsolatban, amely fejlődése révén – nemcsak technikai szempontból innovatív jellege, hanem a jövőre nézve ígéretes volta, illetve a magas képzettségi szintet igénylő munkahelyek tekintetében – közvetlenül hozzájárul majd a versenyképességről szóló lisszaboni, valamint a kutatásnak szentelt GDP-százalékkal kapcsolatos barcelonai célkitűzések eléréséhez, továbbá más közösségi politikák megvalósításához, például a környezetvédelem, a közlekedés, az energia és az egészségügy területén.

<sup>(1)</sup> ENIAC = European Nanoelectronic Initiative Advisory Council. ENIAC volt az első, elektronikus komponensekből felépített számítógép is (1945–1946).

1.3 A vizsgált javaslatról szóló támogató véleménye révén az EGSZB mindenekelőtt a beruházások és a kutatások koordinálása terén javasolt stratégia jelentőségét kívánja hangsúlyozni az EU számára. Mindeközben úgy véli, hogy a stratégia elősegíti az európai kutatási térség létrehozását, és jelentősen hozzájárul az európai vállalkozások versenyképességéhez az ágazatban.

1.4 Tekintettel erre az innovatív asszociatív mechanizmusra, amely az ENIAC által bevezetendő kutatási termékek és azok iparosítási időszaka felhasználását illetően összetettnek bizonyulhat, az EGSZB örömmel fogadja a szellemi tulajdonnal kapcsolatos szabályoknak tulajdonított figyelmet.

1.5 Az EGSZB elégedetten nyugtázza, hogy a javaslat külön figyelmet szentel annak a veszélynek, amelyet a nanoelektronikai gyártás világ más részeire történő áthelyezése jelenthet. Az EGSZB támogatja a speciális ágazati megközelítés gondolatát.

1.6 Végül az új eszközben rejlő valamennyi lehetőség teljes kihasználása érdekében az EGSZB szükségesnek tartja:

- az eljárások tényleges egyszerűsítését, mivel a korábbi K+F programok esetében az adminisztráció bonyolultsága negatív szerepet játszott. Ezek az eljárások jelenleg kidolgozás alatt állnak, és az EGSZB folyamatosan ügyel majd arra, hogy minden fél kellő súllyal vegyen részt a célkitűzések megvalósításában és a végeredmények elemzésében;
- a szükséges gazdasági források mozgósításához való hozzájárulást lehetővé tevő tájékoztató program kidolgozását;
- olyan szakképzési programok kidolgozását, amelyek segítségével összhangba hozható a munkavállalók szakképzettsége és az ENIAC által létrehozott munkahelyek igénye. Erre azért van szükség, hogy meg lehessen teremteni az ipari vezető szerep biztosításához szükséges feltételeket ebben a stratégiai szektorban.

## 2. Bevezetés

2.1 A tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat célja az egyik első magán- és közszféra közötti partnerség megteremtése a K+F területén belül. A rendeletjavaslat az első közös technológiai kezdeményezések egyikét határozza meg. A nanotechnológia területére vonatkozó kezdeményezés neve ENIAC.

2.2 A közös technológiai kezdeményezések célja, hogy teljes egészében vagy részlegesen lehetővé tegyék az ipar, a tagállamok és az Európai Bizottság számára, hogy célzott kutatási programok rendelkezésére bocsássák forrásaikat.

2.3 A hagyományos stratégiával ellentétben, amely a projekteknek esetileg biztosít állami támogatást, a közös technológiai kezdeményezések közös stratégiai kutatási célokat szolgáló, nagy léptékű kutatási programokra irányulnak. Az új megközelítésnek kritikus tömeget kell létrehoznia az európai kutatás és innováció vonatkozásában, meg kell szilárdítania a tudományos közösséget

a legfontosabb stratégiai területeken, és össze kell hangolnia az egyes projektek finanszírozását annak érdekében, hogy a kutatások eredményeit gyorsabban lehessen hasznosítani. A közös technológiai kezdeményezések olyan meghatározó területekre irányulnak, amelyeken a jelenlegi eszközöknek sem a mértéke, sem a gyorsasága nem elégséges ahhoz, hogy Európa élen maradjon, illetve élre kerülhessen a globális versenyben. Olyan területekről van szó, amelyeken a kutatás nemzeti, európai és a magánszféra általi finanszírozása jelentős hozzáadott értéket hozhat létre, főként a kutatási és fejlesztési célú magánkiadások növekedésének ösztönzése által.

2.4 Az ENIAC névre keresztelt, nanoelektronikával kapcsolatos közös technológiai kezdeményezés általános célja, hogy hozzájáruljon a nanoelektronika területén kulcsfontosságú kompetenciák kifejlesztéséhez az európai versenyképesség megerősítése érdekében. Ennek érdekében a vizsgált javaslat felállítja az ENIAC-ot létrehozó jogi keretet.

## 3. Háttér és általános észrevételek

3.1 Az innovatív termékekbe ágyazott elektronikus komponensek arányának állandó növekedése a versenyképesség és az ipari növekedés stratégiai ágazatai közé helyezi a nanotechnológiai szektort Európában.

3.2 A nanotechnológiai szektor gyártja a főbb iparágak számára nélkülözhetetlen berendezéseket a legkülönbözőbb területeken, így a távközlés, a fogyasztási cikkek, a multimédia-szolgáltatások, az oktatás, a közlekedés, az egészségügyi ellátás, a biztonság és a környezetvédelem területén.

3.3 Az előrejelzések szerint a nanotechnológiai ipari ágazat piacának (a közvetlen termelőkön kívül ide tartoznak a termelési eszközök és anyagok beszállítói is) átlagos éves 15 %-os növekedése várható. Az ilyen magas növekedési ráta fenntartása érdekében kellő figyelmet kell fordítani a szektorra.

3.4 Közösségi szintű kezdeményezésnek kell tehát biztosítania azt, hogy a képviselt ágazatokban fennmaradjon és megerősödjön a globális vezető szerep, mégpedig olyan kutatási-fejlesztési programok révén, amelyek lehetővé teszik az ipari hasznosítás terén megvalósítandó célkitűzések elérését, magasabb rendű technológiai célokat követve, egyre nagyobb versenyképességre törekedve, valamint magas szintű szakmai ismereteket és képzettséget igénylő, új állásokat teremtvén.

3.5 A köz-magán közös vállalkozás választása minőségi ugrást tenné lehetővé az ágazatbeli kutatás-fejlesztés terén. Ez alapvető fontosságúnak tűnik a hatályos kutatási programok jelenlegi szétaprózottságának megszüntetéséhez azokban a tagállamokban, amelyek nem képesek elérni a kritikus tömeget, és nem tudják biztosítani a megfelelő programok finanszírozásához szükséges erőforrásokat.

3.6 Az európai dimenzió választása ezért mindenképp szükségesnek tűnik, mivel ez az egyetlen olyan dimenzió, amelyben a nanotechnológiai ágazat előtt álló, erőpróbát jelentő kihívásokat le lehet küzdeni.

3.7 A közösségi dimenzió megszilárdítása ezenkívül egyszerűsíthetné a bürokráciát és az adminisztrációt, hogy a jelenleg érvényben levő különféle nemzeti eljárásokat egy egységes közösségi eljárás válthassa fel, és a kutatási-fejlesztési szerződések odaítélésének ideje is csökkenhessen a közösségi szinten jelenleg fennálló helyzethez képest (lásd: EUREKA), elkerülve egyúttal a különféle kiértékelési és ellenőrzési eljárásokat is.

3.8 A tagállamok és az illetékes ágazatok közvetlen bevonásával működő köz-magán közös vállalkozás létrehozása újítás az európai közösségi K+F-programok által előirányzott jelenlegi részvételi eljárásokhoz képest. Továbbá a program által közösségi szintű felhasználásra tervbe vett jelentős pénzügyi források lehetővé teszik, hogy elérjük a program nagyra törő céljainak megvalósításához szükséges gazdasági kritikus tömeget.

3.9 A tagállamok és a vállalkozások jelenléte, valamint a kutatáshoz kapcsolódó költségek legalább 50 %-ának fedezése általi közvetlen részvételük multiplikátorhatást fog kiváltani, amely egyrészt új lendületet ad az új finanszírozási források vonzásához, másrészt nagymértékben hozzájárul az európai kutatási térség fejlesztéséhez.

3.10 A tagállamok közvetlen részvétele elengedhetetlen a befektetések mobilizálásához, ugyanakkor azért is létfontosságú, mivel a döntéshozatal – konkrétan a javaslati felhívásokkal és a folyamat minden szakaszára vonatkozó állandó közvetlen ellenőrzéssel kapcsolatosan – továbbra is országos szinten zajlik majd.

3.11 Ugyancsak elengedhetetlen az ipar közvetlen részvétele, mivel a nagyra törő kutatási-fejlesztési program eredményei hozzájárulhatnak az európai iparág versenyképességére irányuló fontos és megfelelő célkitűzések megvalósításához, következőképpen pozitív hatást fejthetnek ki az ágazatbeli foglalkoztatásra.

#### 4. Koherencia

4.1 A kutatási programok a hetedik keretprogramot veszik alapul, amely abból a mélyen gyökerező tudatból indul ki, hogy a kutatási és fejlesztési beruházások fellendítése elengedhetetlen egy versenyképes és dinamikusan fejlődő gazdasághoz.

4.2 Az ITC-ENIAC közös vállalkozás létrehozása közvetlenül járul hozzá a versenyképességről szóló lisszaboni és a kutatási

célú kiadásokról szóló barcelonai célkitűzések eléréséhez, közvetetten pedig más közösségi politikákhoz: a környezetvédelmi, a közlekedés-, az energia- és az egészségügyi politikához.

4.3 Az ITC-ENIAC kezdeményezés alapjául szolgáló közösségi politikai keretet különösen a *Nanotudományok és nanotechnológiák: Cselekvési terv Európa számára (2005–2009)* című európai program (COM(2005) 243 final), valamint az Új és Újonnan Azonosított Egészségügyi Kockázatok Tudományos Bizottságának (SCENHIR) munkája alkotja majd.

#### 5. Az Európai Bizottság javaslata

5.1 A COM(2007) 356 final dokumentum tárgyát képező ENIAC közös vállalkozás létrehozására vonatkozó határozat a 7. keretprogramról szóló 1982/2006/EGK határozatból származik, amely közösségi hozzájárulást irányoz elő hosszú távra szóló európai köz-magán partnerségek kialakításához a tudományos kutatás területén.

5.2 Ezek a partnerségek „közös technológiai kezdeményezések” formáját öltik, és a korábbi „európai technológiai platformokból” nőttek ki.

5.3 Az „Együttműködés” egyedi programról szóló 971/2006/EK határozatában <sup>(2)</sup> az Európai Bizottság hangsúlyozta a köz-magán partnerségek szükségességét, és hat olyan területet jelölt meg, amelyekben a közös technológiai kezdeményezések létrehozása fellendítheti az európai kutatást. A következő területekről van szó:

- hidrogén- és üzemanyagcellák,
- repüléstechnika és légi közlekedés <sup>(3)</sup>,
- innovatív gyógyszerek <sup>(4)</sup>,
- beágyazott számítástechnikai rendszerek <sup>(5)</sup>,
- nanoelektronika,
- Globális Környezetvédelmi és Biztonsági Monitoring (GMES).

5.4 Ezzel az általános stratégiával kapcsolatban a szóban forgó javaslat (COM(2007) 356 final) tárgyát képező rendelet a nanoelektronika területén egy ENIAC nevű közös vállalkozás létrehozását irányozza elő.

5.5 Az ENIAC közös vállalkozás nemzetközi testületnek tekintendő, amely a 2004/17/EK irányelv 22. cikke és a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének c) pontja értelmében jogi személyiséggel rendelkezik. Székhelye Brüsszel, tevékenysége pedig – amennyiben azt a Tanács nem hosszabbítja meg – 2017. december 31-én befejeződik.

<sup>(2)</sup> HL L 400., 2006.12.30., 1. o.

<sup>(3)</sup> INT/369.

<sup>(4)</sup> INT/363.

<sup>(5)</sup> INT/364.

## 5.6 Jögalap

A javaslat egy tanácsi rendeletről áll, amelynek melléklete a közös vállalkozás alapszabályát tartalmazza. A javaslat jogalapja a Szerződés 171. cikke. A közös vállalkozás közösségi szervként fog működni, és bár költségvetése a 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet 185. cikkének hatálya alá tartozik, elkészítésekor figyelembe kell venni e kezdeményezés azon sajátosságait, hogy köz-magán partnerségről van szó, és a magánszektor jelentősen, az állami szektorral egyenlő mértékben hozzájárul a költségekhez.

## 5.7 Összetétel

A közös technológiai kezdeményezés (ITC-ENIAC) alapító tagjai az Európai Közösség (az Európai Bizottság képviselében) és az AENEAS (a kutatás és fejlesztés területén tevékenykedő vállalatokat és más szervezeteket képviselő egyesület). Az alapszabály felsorolja azokat a joganyagokat, amelyek a későbbiekben az ENIAC közös vállalkozás tagjaivá válhatnak. Ezek többek között a következők: a 7. keretprogramhoz társult azon országok, amelyek nem tagjai az EU-nak, valamint bármely más joganyag, amely képes arra, hogy az ENIAC közös vállalkozás célkitűzéseinek eléréséhez hozzájárulást nyújtson.

## 5.8 Finanszírozás

5.8.1 Az ENIAC közös vállalkozás 4. cikkben részletezett működési költségeit a következő juttatások támogatják:

- az ENIAC legfeljebb 20 millió EUR összegű vagy a projektek teljes költségének legfeljebb 1 %-át kitevő pénzügyi hozzájárulása, amely nem haladhatja meg az évi 30 millió EUR-t,
- a Közösség pénzügyi hozzájárulása legfeljebb 10 millió EUR értékben,
- az ENIAC-tagállamok természetbeni hozzájárulásai.

Az ENIAC közös vállalkozás kutatási és fejlesztési tevékenységeit a 2017. december 31-én végződő időszakban a következő juttatások támogatják:

- a Közösség pénzügyi hozzájárulása legfeljebb 440 millió EUR értékben,
- az ENIAC-tagállamok pénzügyi hozzájárulásai, amelyeknek összesen legalább a Közösség pénzügyi hozzájárulásának 1,8-szorosát kell kitenniük,
- természetbeni hozzájárulások a projektekben részt vevő kutatási és fejlesztési szervezetek részéről, melyek összessége a hatóságok hozzájárulásaival egyenlő mértékű vagy annál nagyobb.

5.8.2 A 2013. december 31-ig tartó időszakban az Európai Bizottság maximális hozzájárulása 450 millió EUR lesz. Az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet 54. cikke második bekezdésének megfelelően ez az összeg a kutatási és technológiai fejlesztési tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogram

végrehajtását célzó „Együttműködés” egyedi programból kerül kifizetésre.

## 5.9 Célkitűzések

Az Európai Bizottság szerint az ENIAC közös vállalkozás létrehozásának céljai a következők:

- meghatározza és végrehajtja a nanoelektronika számára kulcsfontosságú kompetenciák fejlesztésének kutatási menetrendjét annak érdekében, hogy a közösségi vállalkozások versenyképessége és fenntarthatósága erősödjön, és új piacok alakulhassanak ki,
- támogatja a kutatási és fejlesztési tevékenységet a kiválasztott projektek résztvevőinek juttatott támogatásokon keresztül,
- előmozdítja a köz- és magánszféra partnerségét a közösségi, nemzeti és magánszektorbeli erőfeszítések mozgósítása és egyesítése érdekében, és serkentve az állami és a magánszektor közötti együttműködést,
- biztosítja a nanoelektronikára irányuló közös technológiai kezdeményezés hatékonyságát és tartósságát,
- az európai kutatási és fejlesztési erőfeszítések szinergiájára és összehangolására törekszik, ideértve a jelenleg kormányközi kutatási és fejlesztési modellek (EUREKA) révén megvalósított kapcsolódó tevékenységeknek az ENIAC közös vállalkozásba történő fokozatos integrálását.

## 6. Általános és részletes megjegyzések

6.1 Az EGSZB egyetért az ENIAC közös vállalkozás létrehozására vonatkozó határozattal, valamint az ebből következő rendelettervezettel. A vizsgált határozatról szóló támogató véleményében az EGSZB a beruházások és a kutatások összehangolása terén javasolt stratégiának mindenekelőtt az Európai Unió szempontjából érzékelhető jelentőségét hangsúlyozza.

6.2 Ugyanis, mint azt már az „Együttműködés” egyedi programról szóló 971/2006/EK határozat következményeként elfogadott egyéb rendeletekről szóló véleményeiben kifejtette, megítélése szerint a K+F beruházások fellendítése megfelelő eszköz ahhoz, hogy az európai vállalatok számára biztos referenciakeretet lehessen teremteni, amely lehetővé teszi a közösségi finanszírozás jelenlegi széttagozottságának megszüntetését, és a programok egyenlőtlén eloszlását.

6.3 Az ismertetett kezdeményezés koherenciát mutat az Unió politikáival és célkitűzéseivel, és megfelel a lisszaboni stratégia keretében meghatározott iránynak, amely hangsúlyozza, hogy az ismeretek és az innováció hozzájárul a Közösségen belüli növekedés és foglalkoztatás ösztönzéséhez. A nanotechnológia ugyanis napjainkban kiemelt szerepet kap mint az innováció motorja számos olyan ágazatban, melyek az Unió fejlődése és növekedése szempontjából érzékeny és stratégiai helyet foglalnak el (mobil rádiótávközlés, közlekedés, számítástechnika, a gyártás

automatizálása, egészséggondozás stb.). A közös vállalkozás létrehozása olyan eszköz lehet Európa számára, amellyel megőrizheti, sőt fejlesztheti azt a képességét, mellyel a saját szigorú minőségi, fenntarthatósági és környezetvédelmi előírásainak megfelelő termékeket tervez és gyárt. Egyben kiindulópontot jelent egy európai kutatási térség kialakításához, és döntő módon hozzájárul az európai vállalatok versenyképességéhez.

6.4 Az EGSZB elégedetten nyugtázza, hogy a közös technológiai kezdeményezésről szóló rendelettervezethez csatolt hatásvizsgálat külön figyelmet szentel a nanoelektronikai gyártásnak a világ más részeire történő áthelyezésében rejlő veszélynek. Ez annyiban fontos, hogy ezek az üzemek erős hozzáadott értéket képviselnek a növekedés és a foglalkoztatás tekintetében, másrészt pedig általuk részben megtérülnek az Unió által ennek az ágazatnak a fejlesztésére fordított beruházások. A fentiekre tekintettel az EGSZB helyesli a speciális ágazati megközelítésre vonatkozó elképzelést e kulcsfontosságú iparág támogatása érdekében.

6.5 Tekintettel erre az innovatív asszociatív mechanizmusra, amely az ENIAC által bevezetendő kutatási termékek felhasználását és e termékek ipari alkalmazását illetően bonyolultnak bizonyulhat, az EGSZB örömmel fogadja, hogy az alapszabály 23. cikke milyen nagy erőfeszítéseket tesz a szellemi tulajdonra vonatkozó szabályok meghatározására. Szintén elégedett a tekintetben, hogy a rendelet cselekvési terve jelentős mértékben figyelembe veszi az egészség és a biztonság kérdéskörét.

6.6 A közös vállalkozás célkitűzéseinek lehető leghatékonyabb végrehajtása, valamint az új eszköz kínálta lehetőségek maximális kihasználása érdekében az EGSZB szükségesnek tartja az alábbiakat:

- az eljárások tényleges egyszerűsítése a különböző K+F tevékenységek valamennyi szakaszában, a tevékenységek kiválasztásától kezdve egészen az eredmények terjesztéséig, az ENIAC-ra ruházva az e feladatokkal kapcsolatos fő felelősséget. A korábbi K+F programok kudarcait többek között az adminisztráció bonyolultsága, a finanszírozással és az intézményi referenciákkal kapcsolatos bizonytalanság okozta,
- nagyszabású tájékoztatási program létrehozása az ENIAC közös vállalkozás által kínált lehetőségekről, többek között arról a képességről, hogy tekintettel az új finanszírozási formákra, mozgósítani tudja a szükséges gazdasági forrásokat,
- megfelelő szakképzési programok kidolgozása, hogy a K+F-hez szükséges ismeretekkel rendelkező, magasan képzett munkaerő álljon rendelkezésre. Ezeknek az ENIAC által támogatott programoknak rendkívüli stratégiai jelentőségük lesz az EU iparának jövője szempontjából. Az a magas szintű szak-képzettség, amely a létrehozandó K+F munkahelyeken megkívánt magas fokú technikai felkészültséghez szükséges, fékezi a kutatók elvándorlását, és az egyik előfeltétele annak, hogy biztosítani lehessen az EU ipari vezető szerepét az említett stratégiai ágazatokban.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 25-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS